

زریاب نایاب

سید محمدرضا هاشمی

سال ها پیش اواخر دهه هشتاد، زمانی که جمعه‌ها بچه های هم سن وسال من می‌رفتند اول پنجتن کنار پارک بسیج فوتبال بازی می‌کردند، من با «عمو حفیظ، که شاعر است و اهل ادبیات، جمعه‌ها را می‌رفتیم جلسات شعرخوانی «ڈُرتری»، در آن جلسه خیلی ها را برای اولین بار دیدم از جمله، محمدکاظم کاظمی، سید ابوطالب مظفری، الیاس علوی، عباس رضایی و چند تا آدم دیگر که خیلی از آشنایی با آن‌ها خشنودم. آن روزها دفتر ڈُرتری در کوچه روبه‌روی بیمارستان ۲۲ بهمن در پیچ تلگردرد در طبقه دوم ساختمانی استیجاری قرار داشت که در حیاط طبقه پایین آن خروسی بود که هروقت کسی می‌خواست شعر بخواند، صدایش را بلند می‌کرد، تا من شعر را نشنوم. در کنار جایی که شاعران می‌نشستند تا شعر بخوانند، بالای طاقچه‌ای نقاشی پرتره از مردی جاف‌فاده با کاپشنی پاییزی بر تن، قرار داشت. همیشه بعد از اینکه جلسه شعرخوانی تمام می‌شد، می‌رفتم روبه‌روی این نقاشی می‌ایستادم و به چهره مرد داخل قاب نگاه می‌کردم. (این نقاشی را یک نقاش هراتی به نام «محمدابراهیم حبیبی، کشیده است و هنوز در دفتر ڈُرتری نگهداری می‌شود). یک‌بار از استادکاظمی پرسیدم، این مرد داخل نقاشی کیست؟ و ایشان گفتند: «استاد رهنورد زریاب، داستان‌نویس، آنجا برای اولین بار بوده‌که نام رهنورد زریاب را شنیدم.

بعد‌ها هرازگاهی نام ایشان را می‌شنیدم یا در کتاب و مجله‌ای نامشان را می‌خواندم.روزها گذشت تا اینکه اسفند سال ۱۳۹۲ به کابل رفتم تا کاری پیدا کنم وادامه زندگی را در وطنی بگذرانم که تا آن روز تنها در پسوندم نامم آمده بود و از آن به عنوانی برای مشخص کردن من از دیگر دوستانم به‌ویژه در روزهای مدرسه و دانشگاه استفاده می‌شد. بهار ۱۳۹۳ در یکی از تلویزیون های خصوصی افغانستان به عنوان مسئول اخبار فارسی وب‌سایت خبری این تلویزیون مشغول به کار شدم. شنیده بودم که «استاد محمداعظم رهنورد زریاب، در این رسانه مسئولیت نظارت بر زبان فارسی را برعهده دارند و من بی‌تاب دیدار ایشان بودم. استاد زریاب آن روزها هفته‌ای چهار روز به دفتر می‌آمدند. در همان یکی دو روز اول کار درحالی که سرگرم خواندن اخبار بودم متوجه شدم به یک‌باره همه‌کارمندان از جایشان بلند شدند. دقت کردم دیدم مردی تکبیده با لباس‌هایی که هیچ رنگی از تجمل نداشت با کیفی در دست وارد شدند و به همه سلام کردند. خودش بود، رهنورد زریاب. کمی که گذشت خدمت ایشان رسیدم، خودم را معرفی کردم و ماجرای ارادتی که به‌واسطه دیدن تابلوی نقاشی ایشان برایم ایجاد شده بود برایشان تعریف کردم.

از آن روز به بعد منتظر بودم تا ساعت دو ظهر شود.استاد زریاب بیایند و من مشتاقانه خدمت ایشان برسم و بیاموزم. در تمام آن روزها که افتخار گفت‌وگو و آموختن از ایشان نصیبم می‌شد خیلی چیزها یادگرفتم. استاد زریاب عاشق زبان فارسی بودند و تلفظ درست کلمات و نوشتن درست آن‌ها برای ایشان اهمیت زیادی داشت.

سال ۲۰۱۵ و در روزهایی که سیل پناه‌جویان افغانستانی و سوری به سمت اروپا در حرکت بود، مثل دیگر روزها خدمت ایشان رسیدم، سلام کردم و از ایشان پرسیدم که تفاوت مهاجرت امروز افغانستانی‌ها به اروپا با مهاجرت آن‌ها به ایران در اواخر دهه ۵۰ اوایل دهه ۶۰ چیست؟ استاد زریاب گفتند: «هیچ‌وقت منتظر نیاش که از میان این جمعیت، شاعر و نویسنده‌ای تربیت شود. مهاجرانی که به ایران رفتند، گنجینه‌ای به نام زبان مشترک داشتند که فارسی است، چیزی که در اروپا وجود ندارد».

دو سال پیش رهنورد زریاب در آپارتمان خود در کابل به کرونا مبتلا شد و با وجود تلاش دوستانش برای رهایی از چنگال این ویروس شوم در تاریخ ۲۱ آذر ۱۳۹۹ رخت از این دنیا بر بست.

زین‌القیدار
علیرضاحیدری مدرس ویراستاری
چند جایگزین فارسی که در دوره‌های گذشتهٔ فرهنگستان زبان و ادب فارسی تصویب‌شده‌است:
حق الشرب < آب‌بها
اطفائیه < آتش‌نشانی
تعلیم و تربیت < آموزش و پرورش
ایالت < استان
اعتبارنامهٔ سیاسی < استوارنامه
کلوب < باشگاه
اتیکت < برچسب
آژان < پاسبان
رادیولوژی < پرتوشناسی
مستشار سفارت < رایزن
ویزا < روادید
#زین‌قندپاری

پژوهش ادبی و بایدها و نباید‌هایش

پژوهشی باید با خلاقیت همراه باشد

وحید حسینی

پژوهش فرایندی لازم و سودمند در زمینه‌های گوناگون است، حتی در عرصه ادبیات که امری خلاقه است. درواقع پژوهشگر ادبیات با بررسی و سنجش و کوشش برای فهم آفرینش‌های شاعران و نویسندگان، اسباب باروری هنر نوشتن می‌شود. در ادامه، بیش از این‌ها در چکیده‌وویراسته گفت‌وگویمان با دو پژوهشگر ادبی درباره این موضوع می‌توانید بخوانید.

- پیام‌های متناسب با افکار و عواطف

دکتر محمد تقوی دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه فردوسی مشهد است و کتاب‌هایی در حوزهٔ تألیف و تصحیح منتشر کرده است. «حکایت‌های حیوانات در ادب فارسی» و «ادبیات و نگارش فارسی» و «تذکره مذكر الاصحاب» از کتاب‌های اویند. گفته‌های این پژوهشگر ادبیات در این گزارش بیشتر در حوزه نظام دانشگاهی ارائه شده است. او درباره تفاوت ماهوی پژوهش ادبی با دیگر دانش‌های انسانی می‌گوید: مهم‌ترین مسئله در این زمینه سروکار داشتن ما با متن در ادبیات است. شاید از این جهت هیچ‌یک از دانش‌های علوم انسانی نسبت و شباهتی با ادبیات نداشته باشد. به هر حال وقتی شما با پدیده یا مقوله‌ای روبه‌رو هستید که تثبیت و در قالب متن ارائه شده، خوانده‌ناخواه برخی از آن روش‌ها و سازوکارهای پژوهشی مبتنی بر مجموعه‌ای از ذهنیت‌ها یا معیارهای مربوط به سنت‌ها و قراردادهای ادبی و گاهی جهانی‌بینی (بسته به اینکه جهت‌گیری پژوهشی شما معطوف به فرم باشد یا محتوا) متفاوت خواهد بود.

از تقوی درباره ویژگی‌های یک پژوهش ادبی آرمانی می‌پرسم. او پاسخ می‌دهد: در مجموع وقتی از پژوهش ادبی می‌گوییم، گاهی مراد ما بیشتر تحلیل کردن و به دست دادن برداشت‌ها یا تفسیرهای ویژه است که حالا سنجختی با زمانه داشته باشد یا اینکه به نوعی پیام‌هایی از متن به این شیوه استخراج شود که تناسبی با نیازهای فکری یا عاطفی یک دوره خاص داشته باشد. بنابراین پژوهشی که با روش یا سازوکاری بتواند این هدف را برآورده کند، می‌شود پژوهش آرمانی. مثلا مشهور است دکتر شریعتی گفته است آثار ادبی شبیه مواد خام اولیه‌اند که ما می‌توایم با طریق آن‌ها محصولات متفاوتی ارائه کنیم؛ یعنی آن‌را به چیزی مثل نفت تشبیه می‌کند که از آن می‌شود فرآورده‌های مختلفی استخراج کرد. اینجا منظور از فرآورده‌ها برداشت‌ها و تفسیرهایی است که پاسخگوی نیازهای

مختلف عاطفی و فکری و ذوقی جامعه باشد. از این رو، در این حوزه از پژوهش ادبی خوانده‌خواه اگر این هدف با استفاده از روش‌ها و مبانی نظری برآورده شود، پژوهش آرمانی خواهیم داشت.

دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد ادامه می‌دهد: بحث دیگر معطوف به فرم و ساختار است و اگر شما از طریق پژوهش بتوانید به دلایل و عناصری برسید که به جذابیت یا روشن کردن کارکرد زیبایی‌شناسی متن کمک می‌کند، این پژوهش آرمانی است. روی هم رفته، ویژگی‌ها در هر زمینه‌ای متفاوت است، ولی به‌طور کلی باید یک مبنا یا روش یا بنیانی گذاشته شود که از طریق آن راحت‌تر و بدون چون و چرا یا با چون و چرای کمتری به نتایجی برسیم. پژوهشگر ادبی در مسیرش با بازدارنده‌هایی روبه‌روست. تقوی درباره این بازدارنده‌ها می‌گوید: در بحث بنیان‌ها بین مدعا یا ادعا با آنچه در عمل می‌تواند حاصل شود، خیلی فاصله است. اکنون

پژوهش فرایندی لازم و سودمند در زمینه‌های گوناگون است، حتی در عرصه ادبیات که امری خلاقه است. درواقع پژوهشگر ادبیات با بررسی و سنجش و کوشش برای فهم آفرینش‌های شاعران و نویسندگان، اسباب باروری هنر نوشتن می‌شود. در ادامه، بیش از این‌ها در چکیده‌وویراسته گفت‌وگویمان با دو پژوهشگر ادبی درباره این موضوع می‌توانید بخوانید.

- پیام‌های متناسب با افکار و عواطف

دکتر محمد تقوی دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه فردوسی مشهد است و کتاب‌هایی در حوزهٔ تألیف و تصحیح منتشر کرده است. «حکایت‌های حیوانات در ادب فارسی» و «ادبیات و نگارش فارسی» و «تذکره مذكر الاصحاب» از کتاب‌های اویند. گفته‌های این پژوهشگر ادبیات در این گزارش بیشتر در حوزه نظام دانشگاهی ارائه شده است. او درباره تفاوت ماهوی پژوهش ادبی با دیگر دانش‌های انسانی می‌گوید: مهم‌ترین مسئله در این زمینه سروکار داشتن ما با متن در ادبیات است. شاید از این جهت هیچ‌یک از دانش‌های علوم انسانی نسبت و شباهتی با ادبیات نداشته باشد. به هر حال وقتی شما با پدیده یا مقوله‌ای روبه‌رو هستید که تثبیت و در قالب متن ارائه شده، خوانده‌ناخواه برخی از آن روش‌ها و سازوکارهای پژوهشی مبتنی بر مجموعه‌ای از ذهنیت‌ها یا معیارهای مربوط به سنت‌ها و قراردادهای ادبی و گاهی جهانی‌بینی (بسته به اینکه جهت‌گیری پژوهشی شما معطوف به فرم باشد یا محتوا) متفاوت خواهد بود.

از تقوی درباره ویژگی‌های یک پژوهش ادبی آرمانی می‌پرسم. او پاسخ می‌دهد: در مجموع وقتی از پژوهش ادبی می‌گوییم، گاهی مراد ما بیشتر تحلیل کردن و به دست دادن برداشت‌ها یا تفسیرهای ویژه است که حالا سنجختی با زمانه داشته باشد یا اینکه به نوعی پیام‌هایی از متن به این شیوه استخراج شود که تناسبی با نیازهای فکری یا عاطفی یک دوره خاص داشته باشد. بنابراین پژوهشی که با روش یا سازوکاری بتواند این هدف را برآورده کند، می‌شود پژوهش آرمانی. مثلا مشهور است دکتر شریعتی گفته است آثار ادبی شبیه مواد خام اولیه‌اند که ما می‌توایم با طریق آن‌ها محصولات متفاوتی ارائه کنیم؛ یعنی آن‌را به چیزی مثل نفت تشبیه می‌کند که از آن می‌شود فرآورده‌های مختلفی استخراج کرد. اینجا منظور از فرآورده‌ها برداشت‌ها و تفسیرهایی است که پاسخگوی نیازهای

مختلف عاطفی و فکری و ذوقی جامعه باشد. از این رو، در این حوزه از پژوهش ادبی خوانده‌خواه اگر این هدف با استفاده از روش‌ها و مبانی نظری برآورده شود، پژوهش آرمانی خواهیم داشت.

دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد ادامه می‌دهد: بحث دیگر معطوف به فرم و ساختار است و اگر شما از طریق پژوهش بتوانید به دلایل و عناصری برسید که به جذابیت یا روشن کردن کارکرد زیبایی‌شناسی متن کمک می‌کند، این پژوهش آرمانی است. روی هم رفته، ویژگی‌ها در هر زمینه‌ای متفاوت است، ولی به‌طور کلی باید یک مبنا یا روش یا بنیانی گذاشته شود که از طریق آن راحت‌تر و بدون چون و چرا یا با چون و چرای کمتری به نتایجی برسیم. پژوهشگر ادبی در مسیرش با بازدارنده‌هایی روبه‌روست. تقوی درباره این بازدارنده‌ها می‌گوید: در بحث بنیان‌ها بین مدعا یا ادعا با آنچه در عمل می‌تواند حاصل شود، خیلی فاصله است. اکنون

عمل می‌تواند حاصل شود، خیلی فاصله است. اکنون

پژوهش ادبی و بایدها و نباید‌هایش

پژوهشی باید با خلاقیت همراه باشد

مجموعه بی‌شماری از کارهای پژوهشی ما معطوف به کارکرد یا کاربرد نظریه برای فهم بهتر متن یا استخراج داده‌هایی از متن است، ولی درواقع قضیه به این راحتی نیست. یک پشتوانه فلسفی و نوعی رویکرد انسان‌شناسانه، یک‌نگاه عمیق تحلیلی فکری مربوط به سازوکارهای ذهن و نسبت اندیشه با عاطفه لازم است. وقتی این‌ها را داشته باشید، دیگر دم‌زدن از مانع توجیه ندارد. فکر می‌کنم عوامل بازدارنده بیشتر به مبانی نظری و روشی برمی‌گردد که اگر مطابق با چارچوب تعریف‌شده و بنیان فکری درست عرضه شود، مشکل تا حد زیادی برطرف خواهد شد، منتها یک نقصان دیگر در بیشتر موارد هست و آن اینکه در حوزه‌هایی مانند ادبیات، شما باید مجموعه‌ای از دانش‌ها یا

دست کم در حوزه علوم انسانی یک دانش جامع‌الاطراف داشته باشید تا بتوانید آن چنان که باید و شاید به هدفتان برسید. بخشی از عوامل تأثیرگذار در شکل‌گیری اثر ادبی، کاملا جنبه فردی دارد و بخشی جنبه فرهنگی و قومی و نژادی و بخشی جنبه زبانی. حالا آن کسی که می‌خواهد

به پژوهش ادبی بپردازد، خواه‌ناخواه باید از این دانش‌های چندگانه‌بهره‌ای داشته باشد، برخورداری از دانش در حوزه زبان و شناخت فرهنگ و نوعی شهود و ذوق دریافت یا خوانش دقیق متن ادبی. نبود هر یک از این‌ها نوعی مانع به‌شمار می‌رود. یعنی شما باید از خصوصیات فرهنگی و قومی و نژادی و زبانی برای کار پژوهش ادبی برخوردار باشید تا آن فهم یا درک مطلوب از اثر چه از جنبه‌های فرمی و چه جنبه‌های محتوایی میسر شود. این پژوهشگر ادبیات تصریح می‌کند: یک مسئله این است که ما در بیشتر پژوهش‌ها (در اینجا مقصود بیشتر انجام کارهای دانشگاهی در قالب مقاله و پایان‌نامه و رساله است) فهم ناقصی از مجموعه آن دانش‌های نظری یا نظریه‌های مختلفی که مطرح است، پیدا می‌کنیم و بعد بر اساس همان شروع می‌کنیم به تجزیه و تحلیل متن یا برداشت‌ها و تفسیرهای ویژه از متن. کارمان بیش از آنکه جنبه پژوهشی و آکادمیک و مبانی درست فکری فلسفی پیدا کند، جنبه‌ذوقی می‌یابد و این کم‌اطلاعی یا اطلاع ناقص پیدا کردن از یک نظریه یا روش، به نظر من بیشترین آسیب را به این حوزه کار پژوهشی در ایران زده است. البته دانش لازم یا سروکار دائمی داشتن با متن و رسیدن به یک درک، ناشی از غورکردن جدی در متن یا مطالعه گسترده در حوزه ادبیات با توجه به فضاها یا شرایط آکادمیک است، در صورتی که ما ادبیات را خلاصه

محمد تقوی:

در بحث بنیان‌ها بین مدعا یا ادعا با آنچه در عمل می‌تواند حاصل شود، خیلی فاصله است. اکنون مجموعه بی‌شماری از کارهای پژوهشی ما معطوف به کارکرد یا کاربرد نظریه برای فهم بهتر متن یا استخراج داده‌هایی از متن است

می‌کنیم در چند واحد درسی و بعد مجموعه تکالیف و بعد به تبع آن خواندن بعضی نظریات در حد آشنایی سطحی که در نهایت مشکل آفرین است. دانشجویان ادبیات ما در حوزه آشنایی با افکار و فلسفه‌ها تقریبا چیزی نمی‌خوانند، ولی بعد در دوره پژوهشی سراغ کارهای ترجمه‌شده یا کتاب‌هایی می‌روند که قبلا شکل گرفته و اطلاعاتی گردآوری و بر اساس آن شروع می‌کنند به نوشتن و درواقع درک و تسلط لازم معمولا در این حوزه‌ها فراهم نیست و همین مشکل ساز است. از این مؤلف می‌خواهیم نمونه‌هایی از پژوهش‌های ایده‌آل در ایران را از نگاه خود نام ببرد. «مکتب حافظ» از دکتر منوچهر مرتضوی و «عرفان و رندی در شعر حافظ» از دکتر داریوش آشوری و «گمشده لب دریا» از

دکتر تقی پورنامداریان و «در سایه آفتاب» درباره ذهن و زبان مولانا پورنامداریان و «نیز و نیز» ساختار و تأویل متن» نوشته بابک احمدی برای آشنایی مقدماتی با نحوه مواجهه با متن، آثاری است که او ذکر می‌کند.

- پژوهش ادبی در گذشته ادبیات ما

رشه دارد

سایه اقتصادی نیا، منتقد و پژوهشگر ادبیات که در پیشینه فعالیت‌های ادبی اش همکاری با فرهنگستان زبان و ادب فارسی و تألیف کتاب‌هایی مانند «لوعلیه ویرایش» و «هم‌شاعر، هم‌شعر: تأملاتی در باب شعر و شاعران معاصر» و «پنج آبتنی و مقالات دیگر درباره فروغ فرخزاد» را دارد، می‌گوید: پژوهش ادبی در گذشته ما نیز سابقه دارد، ولی شکل آن شاید این‌گونه نباشد که ما امروز به‌عنوان پژوهش ادبی می‌شناسیم. در هر صورت از لحاظ محتوا این‌ها پژوهش ادبی بوده‌اند، مثلا کتاب معروف شمس قیس رازی که در آن مهندسی عروض شعر را توضیح داده، پژوهش ادبی است، یا مثلا انواع سفینه‌ها و تذکرها (فرض کنید تذکره شاعران که یک پژوهشگر آن را گردآوری و طبقه‌بندی و تألیف و تبویب می‌کرده) چیزی جز پژوهش ادبی نیست. خیلی وقت‌ها در این تذکرها درباره اشعار نظر می‌داده‌اند و حتی دیدگاه‌های انتقادی هم در آن بوده است. دیدگاه این پژوهشگر ادبیات را درباره تفاوت پژوهش در ادبیات کهن و معاصر جو یا می‌شویم که بیان می‌کند: نخستین تفاوتی که در این زمینه می‌بینیم، میزان دسترسی به داده‌هاست. تصور کنید در دوران قدیم که بانک‌های اطلاعاتی نبوده و فرد باید محتوا را از شکل سینه‌به‌سینه خارج می‌کرده و به‌صورت مکتوب درمی‌آورده است. دسترسی آوبه داده‌ها چقدر محدود بوده و درواقع هرچه به‌دست می‌آورده، در کتابش جا می‌داده است. پس روش دسترسی به داده‌ها و میزان

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به

حوزه و دانشگاه از دیگر اقدامات این سازمان بوده است. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی بیان کرد: حاصل این فعالیت‌ها، راه‌اندازی پژوهش سرادر بنیاد فرهنگی امام‌رضا(ع) حرکت دستر به سوی جایگاه برتر علمی و کسب رتبه‌های برتر پژوهشی است. وی ادامه داد: اخذ جوایز ملی در دانشگاه‌های علوم اسلامی رضوی و امام‌رضا(ع) و بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و راهیابی دستگاه جمع‌کننده سطح به جشنواره جوان خوارزمی از دیگر فعالیت‌های این حوزه‌هاست. قراملکی با بیان ارتقای بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به جایگاه پژوهشگاه رسمی کشور و ابلاغ آن از سوی شورای انقلاب فرهنگی گفت: نه‌اجم فرهنگی چندسالی است که به جنگ تمام‌عیار گفتمانی و تمدنی تبدیل شده است. به